

HONDARRIBIKO UDALA

hondarribia

herri aldizkaria

Hondarribiko Udala - Euskara Batzordea

244 2012ko Martxoa

Emakumeen Astea egin berri da

NAGUSIAK

- 03: Herrian barrena
- 12: Bordari-Satarka
- 14: Ingurumenaren Txokoa
- 16: Elkarrizketa
- 19: Herriko Kontu Zaharrak
- 24: Historiaren leihotik
- 29: Ganbarako Kutxa mihatzen

**Anima zaitezte zuek ere Hondarribia Aldizkariaren
MERTATU TXIKIAN parte hartzera!**

OHARRA: Hurrengo alerako iragarkiak jasotzeko epe muga apirilaren 12a izango da.

Izen-Abizenak:.....
Helbidea:.....
Telefonoa:.....

Ekimen honek belarria gozatuko dizu

Eskuratu nahi al duzu Xabier Lereak 1999an Errenterian Kilonietriak jaialdian emandako azken kontzertu argitaragabeko CD bikoitza? Izan nahi al duzu gainera, **solidarioa**?

KUTXA SOLIDARIOA proiektarekin, biak lortuko dituzualdi berean.

Aski duzu diru kopuru bat ematea, garatze bidean dauden kultura-proiektuetarako erabiliko dena. Eta horrela harribitxi musikal hau eskuratuko duzu.

Ondo eraza da? Eta ondo ontzagarriz!

Gure Herria izan den musikari onenetarikoa bidez gozatu ahal izango duzu, alorri abantziarik zuzenean jasotzeko dimen diskorikotez hornitua.

Eta ora berean, diska boroondatzeko diru ekarpenaren bidez eskuratu, premian dagoen jende askori laguntzeko poza izango duzu.

Sar zaitze lehenbat, izakiaz agortu baino lehen?

www.gipsekonoasolidarioa.info webgunean, eta Kutxaren Gizarte Ekintzaren ekimen honen zehetasunak ikusiko dituzu.

XABIER LERE zuzenean

Errenteria 1999.IX.25
Azken kontzertua

 **gizarte
kutxa
solidarioa**

*4.000.000ko laguntzarikoa lortzeko.

2012ko Martxoa // 244. zenbakia // L.G.: SS 122/86

hondarribia Leire Ruiz de Angulo

Argitaratzailea: Euskara batzordea
Erredakzioa: Xabier Sagarzazu
Diseinua: Leire Ruiz de Angulo
Koordinatzailea: Zif Comunicacion

Kolaboratzaileak: Naroa Susperregi, Cristina Ramos, Koldo Ortega, Miren Arrigain, J.M Mendizabal, Fermin Olaskoaga, Floren Portu.
Inprimategia: Antza.

HONDARRIBIAk ez du bere gain hartzen aldizkarian adierazitako esanen eta eritzien ondorioak.

**L
BTR
B
B
T**

Eguneko iragailu / metro berotzeak

- irratia
- Buztina
- Gantzaratzeak
- Kirola
- hantziak
- Piletako Kofreak

Donostia Kalea, 4
Tel 943 53 70 11
20280 HONDARRIBIA

ARRETXE

Ciclos

ERRETERIA
Lanzabal, 14 943 34 01 82

DONOSTIA
Zabaleta, 54 943 28 65 72

HONDARRIBIA
A. Alonso, 7 943 64 27 77

Mendelu, 17 943 64 70 58

Electricidad
ELECTRICISTAS

ORNOZ

KOMUNIKAZIOAK

Instalación y mantenimiento de sistemas de comunicación.
Telefonía y televisión por cable.

Arrenda-Aliza: 91 343 81 00 / 343 81 01
Tel. 942 942 024 - Fax: 942 942 035

*Kutxako bezeroei esker,
aldizkari honek bere Gizarte Ekintzaren laguntza jaso du*

**gizarte
kutxa**

EKITALDI UGARI BURUTU DITU EMEKI ELKARTEAK MARTXOAREN 8KO EMAKUMEEN EGUNA DELA ETA

SEBASTIAN LIZASO BERTSOTAN, HILAREN 4KO OMENALDIAN X. SAGARZAZU

Maritxu Etxebeste eta Maria Teresa Eluk omendu dituzte aurten eta programako ekitaldi berriena, hilaren 11ko jaialdi interkulturala izan da

Martxoaren 8a Emakumeen Eguna da, baina Hondarribian, ospakizun honen inguruan, Emakumeen Astea antolatu ohi du urtero Emeki Elkartek.

Aurten ere ekitaldi ugari izan dituzte San Pedro kalean egoitza duten elkartekoek. Hasi, ohi bezala, Emekiko ikastaroetan

egiten diren eskulanen erakusketarekin hasi ziren. Urtero bezala, Domingo Egia kaleko Pascua arte galerian egin dute trikota, jantzigintza, farfailak, akuarela eta bestelako en erakusketa.

Aurten, ordea, erakusketan tristura ukitua izan da. Otsailaren 29an hil zen Conchi Pascua, urtero Emekikoei bere lokala utzi ohi zien arte galerista eta Pascua denda ezagunaren jabea. Bera gogoratuz, argazkia jarri zuten erakusketaren sarreran.

Martxoaren 4an, igandean, hantxe bertan, Emekik bi emakume omendu zituen,

urtero egin ohi duen bezala. Alde batetik, laister jubilatuko den Maritxu Etxebeste erizainari egindako lana eskertu zioten. Zenbat hondarribiar pasa ote gara haren eskuetatik Itsas Etxeko anbulategian!

Bestetik, omenaldia jaso zuen emakume hondarribiar batek. Honetan, Maria Teresa Elu izan genuen emakume langilearen eredu izanagatik omendutakoa. Lana eta familia aurrera atera izanaz gain, Maria Teresa ezaguna da espigoiko katu kolonien zaintza eta kontrolean urtetan eta urttan egindako lanarengatik. Honen ondorioz egin zitzaion omenaldia.

mk dra. maria krutzen
CLINICA DENTAL Lic. en Odontologia
DIAGNOSI DIGITAL PANORAMIKOA
ODONTOLOGIA PREVENTIBOA.
Endodoncia
Ortodontia
ORTOPEDIA ETA ORTODONTZIA
ODONTOPEDIATRIA
ODONTOLOGIA INTEGRALA ETE ESTETIKA.
Sabino Arana 12 - Hondarribia - Tel. 943 64 21 38

Aliprox
SUNSUNDEGI
Telf. 943 64 15 40
Santiago kalea, 17
20280 Hondarribia

JENDE ASKO BILDU ZEN MARITXU ETXEBESTE ETA MARIA TERESA ELU OMENTZERA. X. SAGARZAZU

Bi emakumeek lagunen, familiaren eta Emekiko kide ugariren babesa eta maitasuna jaso eta sentitu zituzten. Era berean, han izan zen, Udalaren izenean, Maite Pelaez, Ongizate arloko zinegotzia.

Haiekin batera, trikitilariak, txalapartariak eta Sebastian Lizaso eta Alaia Martin bertsolariak eman zioten giroa eta emozioa martxoaren 4ko omenaldi honi.

Ondoren, Emekiko bazkideek, omendutakoak eta hauek senitartekoak bazkaria egin zuten elkartearen egoitzan.

Urteroko omenaldi honetaz gainera,

Emekik emakumeen arte erakusketa ere antolatu du Zuloaga etxean. Martxoaren 7an inauguratu zuten eta hilaren 18ra arte egon da zabalik.

Martxoaren 8an, Emakumearen Egunean, Emekikoak bazkaltzera bildu ziren Rio Bidasoa hoteleko Sugarri jatetxean.

Arratsaldean, Emekik bat egin zuen Iruñen Txingudi Anti Sexista plataformak deitutako manifestazioarekin, plataforma honetako kide den heinean.

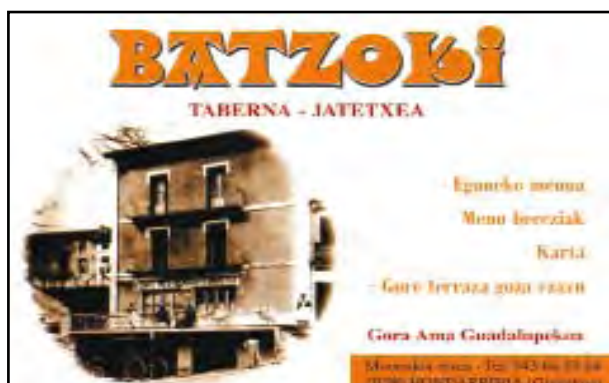
Gainera, Itsas Etxeko auditoriumean *La fuente de las mujeres* filma ikusi zuten

Emakumearen Eguneko programa honen baitan, arratsalde hartan bertan.

Martxoaren 11ko igandean egin zuten Emekikoek aurtengo Emakumearen Astearen berrikuntza nagusia izan den ekitaldia, Itsas Etxeko auditoriumean bertan.

Hondarribiar emakume asko bildu ziren bertan eta beraien lana eta trebeziak erakutsi zituzten. Abesten batzuek, musika egiten besteek, olerkiak eta ipuinak irakurtzen edo dantza egiten.

Eszenatokian izan ziren Emekiko zenbait bazkide, Colombia, Senegal eta beste

EMAKUME ASKOK PARTE HARTU ZUTEN HILAREN I IKO JAIALDI INTERKULTURALEAN X. SAGARZAZU

zenbait herrialdeetatik hona etorri diren emakumeak; horiez gain, Helduen Eskolako abesbatza edo Kemen taldeko dantzariak, besteak beste, beraien artea eta lana erakusten.

Ondo pasatzeko aukera izan zuten Itsas Etxera hurreratu ziren adin eta genero guztietako ikusleek eta ederki txalotu zituzten kasu askotan jendaurrean agertze-
ra ohituta ez dauden emakume hauek.

Lerro hauen bitartez, Emeki elkartea zoriondu behar dugu, Emakumearen Astean antolatu duen programarengatik.

Zoriondu, era berean, Maritxu Etxebeste eta Maria Teresa Elu, aurten omenaldia jaso duten bi emakumeak. Eta gogoratu, Conchi Pascua, artezale eta dendari beteranoa, eta Emekiri erakusketa egiteko urtero bere lokala utzi ohi ziona.

HIL BERRIA ZEN KONTXI PASCUA OSO GOGOAN IZAN DUTE EMEKIKOEK X. SAGARZAZU

AUTOBUS ZERBITZU BERRIAK MARTXAN JARRI DITU FORU ALDUNDIAK MARTXOAREN IAN HASITA

laztik hona erabiltzaile kopurua haunditu ondoren, hobetzeko erronka dute zerbitzu berrietuek

Iazko martxoaren leian Gipuzkoako Foru Aldundiak bere garraio publikorako emakidak berritu zituen eta lehiaketa berriarekin, autobus zerbitzuaren hobekuntzak jarri ziren martxan, baita Hondarribiaren kasuan ere.

Orduan egin ziren zenbait aldaketa eta hauek onerako izan direla dudarik ez dago. Kopuruek ere hala erakutsi dute. Izan ere, Ekialdebus enpresak emandako datuen arabera, "Irun-Hondarribia ibilbideetan %18ko igoera eman da bidaia-rien kopuruan, eta Hondarribia-Donostia zerbitzuko lineak %33 igo dute bidaia-rien kopurua".

Zenbakiak oso onak badira ere, bada beti zertan hobetu, eta azken hamabi hilabeteetan bai Udalak berak eta baita Ekialdebus ere, hondarribiarren iradokizun eta kekek ere jaso izan dituzte, autobusen ordutegi, maiztasun edo ibilbideen inguruan hobekuntzak egiteko.

Hobekuntza horietako asko martxan dira pasa den hilaren 1etik hona.

Alde batetik, orduoroko maiztasuna zeukan Hondarribia-Donostia herrietako autobusa (E20 linea) 30 minuturo ateratzen da orain. Jende guztia ez da Donostiara joaten eta Pasaia eta Errenteriara lanera edo ikastera zein beste edozertara joaten direnek, adibidez, eskertuko dute maiztasuna hobetzea.

AUTOBUS BAT, SAN KRISTOBAL ALDEAN GELDIUNEA EGITEN X. SAGARZAZU

Hondarribia-Donostia zuzeneko zerbitzuak (E21 lineak), A-8 autopista erabiltzen duenak, astelehenetik ostiralera bere maiztasuna mantentzen du, baina asteburuetan, zerbitzua orduro izan ordez, 75 minuturo emango du; galera da, baina herrietako autobusaren maiztasun berriak konpentsatu egingo du nolabait.

Euskal Herriko Unibertsitatearen kanpusera joaten den E23 autopista bidezko

lineak ere aldaketak izan ditu: goizeko lehenengo zerbitzuak aurreratu egin dira eta 8:40tik aurrera, Irun-EHU zerbitzua ematen duen E24 linearekin bat egin eta zerbitzu bakarra eskeintzen du (honela, E28 autobus linea berria sortu da).

Aldaketak izan ditu, era berean, Hondarribia Txingudi merkaltagunearekin lotzen duen E22 autobus lineak. Orain arte, zerbitzu hau Irungo erdialdetik pasatzen

Instalazio Elektrikoak
ARBELAIZ

elektrizitatea orokorrean 649 50 57 35
649 33 16 09

Konpromisoa bakoitzaren gurekin arbelaiz-jm@hotmail.com

BAR
HONDARRIBIA

AUKERA BIKAINA BANDERILA
ETA KAXUELETAN

San Pedro, 31 20280 HONDARRIBIA Tel.: 943 64 27 05

BIDAIRIAK E25 LINEAKO AUTOBUS BATEAN X. SAGARZAZU

zen, Colon pasealekua eta Gipuzkoako hiribidean barrena, Landetxa eta Txingudiraino. Hemendik aurrera, autobus honek Bidasoko Ospitalerako zerbitzua ere emango du, Irungo erdialdea ekidin eta Letxunborro hiribidetik joango da.

Ospitaleko zerbitzua ematen zuena Hondarribia-Donostia herrien arteko E20 linea zen, baina honek maiztasuna irabazteko egin da aldaketa hau.

Azkenik, aldaketa nabarmenak izan ditu Irun-Hondarribia autobusak (E25 lineak). Lehenengoa, maiztasunarena: 12 minutu-

ro zerbitzua eskaini beharrean, 15 minutuko maiztasuna izatera pasa da; eta bestetik, Irunen, San Juan plaza aldera eta Palmeraraino joan beharrean, Gipuzkoa eta Euskalerrria hiribideak hartu eta Larreaunduraino joango da.

Baina ez da hau izan aldaketa bakarra. Hemendik aurrera, bai Akartegi aldera joaten zen zerbitzua, bai Portutik sartzen zena, Alameda eta Sabino Aranan barrena sartuko dira hiriko erdigunera.

San Kristobalen, batak Harresilanda kalea eta Donostia kalean barrena jarraituko

du ibilbidea Arrokaraino, eta bestea, Matxin de Artzutik joango da Lurgorrriraino. Kasu honetan, hango bizilagunek ere hobekuntza izango dute, autobusak orduan behin Lurgorrira iritsi beharrean, ordu erdiro iritsiko baitira hemendik aurrera.

Hori bai, Matxin Artzuko obrak amaitu arte, autobus honek ere Harresilanda eta Donostia kalean barrena, Akartegitik egingo du ibilbidea.

Aldaketa nabarmenak, beraz, eta ustez hobetako, baina noski, beti bada irabazi edo galtzen duenik.

CASER BETHARRAM EGOITZA BERRIARI BURUZ HITZ EGIN DUGU BERTAKO ZUZENDARIAREKIN

Laura Rodríguez izango du buru laister zabalik egongo den egoitza-gune berri eta modernoak. Aldundiarekin hitzartuta daude bere 150 plazetatik 136.

Eskarmentu haundia du Laura Rodríguez-ek adinekoen etxe eta egoitza-guneen kudeaketan. Orain arte Anakako Caser egoitzan egin du lan eta datozen asteetan zabaltzekoa den Caser Betharram gune berriaren zuzendaria izango da. Berri egin dizkiogu proiektua eta azpiegiturari buruzko zenbait galdera.

-Zein arlotan emango du zerbitzua Caser Betharram egoitza-guneak?

Alde batetik, aldirako egonaldiak egin ahal izango dituzte fisioterapia edo tratamendu neurologikoa behar duten pertsonak; eta antzera gerta liteke adineko haien zaintzaile diren pertsonekin. Hauek ere, batzuetan, hondatze kognitibo arin edo neurritzkoa izan dezakete eta.

Gainera, psikogeriatria zerbitzua ere izango dugu, hondatze larria duten pertsonen behar duten atentzioa eman ahal izateko horretarako prestatuta dauden profesionalen eskutik.

Profesionalen ari gara eta galdera ezinbestekoa da. Zenbat pertsonak lan egingo dute Betharramen?

Lanpostu eta profil desberdinetako ehun lagun inguru arituko dira konplexu honetan lanean. Laguntzaileak, erizainak, fisioterapeutak eta egoitza-guneko zerbitzu desberdinetakoak.

LAURA RODRÍGUEZ, CASER BETHARRAMEKO ZUZENDARIA X. SAGARZAZU

Nolakoa da eraikina eta nola dago antolatuta bere funtzionamendua?

Caser Betharramek 10.727 metro koadroko eremuan eraikitako 7.803 metro hartzen ditu guztira eta era funtzional eta modularrean dago antolatuta.

Beheko solairuan, zerbitzuen gunea dago: Eguneko Zentrua, kafetegia, terapia eta ekintzetarako gela, langileen bulegoak, farmazia, sendatze-gela eta gimnasioa. Hauekin batera, Mendelu eta Amute izeneko psikogeriatria moduloak, 15 banakako gela, eta Sokoia izena izango duen

buruko gaitzen unitateko egongela eta ekintzetarako gela.

Lehenengo solairuan, Santiagotxo, Marina eta Kosta izeneko unitateak egongo dira, guztira 134 gelarekin, hauek 16 bikoitzak izango direlarik.

Hemen egongo dira kudeaketa zuzena izango duten sukalde eta garbikuntza zerbitzuak eta baita medikua, erizaintza, terapia okupazionalak, fisioterapia, psikologoa, logopedia, gizarte langilea, farmazia, podologia eta egoiliarren laguntza zerbitzua ere bai, besteak beste.

CASER RESIDENCIAL BETHARRAM

HONDARRIBIAN ONDO ATENDITUTA SENTITZEAREN SEGURITASUNA

Zaintza profesionalenak, merezi duten errespetuarekin.

Aragón
Caser Residencial Puñeñores (Zaragoza)

Castilla-León
Caser Residencial León

Cataluña
Caser Residencial Casellí d'Oriana (Lleida)

Extremadura
Caser Residencial Olivenza (Badajoz)

Galicia
Caser Residencial A Zapateira (A Coruña)

La Rioja
Caser Residencial Montecarlo (Logroño)

Madrid
Caser Residencial Arturo Soria
Caser Residencial Santa Hortensia

Murcia
Caser Residencial Alameda (Lorca)
Caser Residencial Santa Ángela (Murcia)

País Vasco
Caser Residencial Antzania (Bilbao)
Caser Residencial Alto del Prado (Vitoria)
Caser Residencial Anaka (Irún)
Caser Residencial Betharram (Hondarribia)

902 300 390
www.caserresidencial.es

BETHARRAMGO EGOITZA-GUNeko SARRERAREN IKUSPEGI BAT X. SAGARZAZU

Kanpo aldean, gune berdea izango dugu, zuhaitz desberdinekin. Oinezkoentzako bi sarrera izango dira, bata zuzenean Mendelutik. Eta nola ez, autoentzako sarrera eta aparkalekua ere bai.

Zenbat plaza izango dira Foru Aldundiak Betharramen hitzartutakoak eta nola funtzionatuko du zentzu horretan egoitzak?

Aldundiak, gaur egun, buruko hondatze larria dutenentzako bi zentro dauzka, Tolosan eta Donostian. Betharram izango da hemendik aurrera hirugarrena sare horretan, egoiliarrentzako 24 plazekin.

Guztira 150 plaza ditugu eta 24 horiek kenduta, gainerantzeko 126ak era hone-

tan banatzen dira: 88 plaza Foru Aldundiarekin hitzartutakoak dira eta hauetan, lehenetasuna izango dute itxarote-zerrendetan apuntatuta dauden hondarribiar zein inguruko herrietako adineko dependienteek. Aldi berean, 88 plaza horien arteko 30 unitate psikogeriatrikokoak dira.

Beste 38 plaza pribatuak izango dira eta guzti honetaz gainera, Egunko Zentruak 30 plaza izango ditu.

Plaza pribatuen prezioa lurraldeko beste edozein egoitzaren mailaren inguruan dago, eta egoiliarrek ordaintzen du dena.

Hitzartuta dauden plazetan, aldiz, egoiliarrek bere ondasun eta diru-sarreraren araberako prezioa ordainduko du eta gai-

nontzeko kopurua, Gipuzkoako Foru Aldundiaren esku dago.

Kontuan izan behar da prezio hauetan 24 orduko zerbitzu integrala dagoela barne, eremu anitzetako profesionalen lana eta pentsio osoa, zerbitzu guztiak barne dituelarik, podologia, logopedia, ileapainketa eta akonpainemendua izan ezik.

Gure helburua hona etortzen direnei ahalik eta zerbitzu hoberena eskaintzea da eta bertan ondo sentitu eta gustura egotea nahi dugu.

Horretarako, langileria oso trebatua dugu eta senitartekoeziko konfiantza eta komunikazioa izango ditugu gure ardatz nagusietako bi.

JAVIER
OPTICO

zure begiek hoberena merezi dute

Optikar eta optikarretuen diplomadunak
markekin optikarretuen lantokiak
L. Aguirre - lantokiak

San Pedro, 6 • Tel. 943 64 37 73
20280 HONDARRIBIA

PIZZERIA

Portutxo

ALMIRANTE ALONSO 10 • 943 645 650
20280 HONDARRIBIA

TERMITEKIN AMAITZEKO PROIEKTUA JARRIKO DUTE MARTXAN UDALAK ETA TECNALIA ENPRESAK

KALE NAGUSIKO ETXEETAN APLIKATUKO DA, BESTEAK BESTE, TERMITEN AURKAKO TRATAMENDUA X. SAGARZAZU

Datozen asteetan zehar bilerara deituko dituzte bizilagunak, hiru urtetan zehar lanak nola egingo diren azaltzeko eta xehetasun eta azalpen guztiak emateko

Martxoaren 6an egin zuen udal gobernuak geldiunea Hirigune Historikoan, aurtengo aurrekontuen nondik norakoak azaltzeko antolatu diren bileretan.

Han, zenbait gai garrantzitsu jorratu ziren, auzo horretan eragin bereziak dutenak. Alde batetik, Udala auzoaren Larri-

aldietarako Plana prestatzen ari dela jakinarazi zitzaizen bizilagunei. Lan honetan, suhiltzaileak eta Udaltzaingoa ere ari dira, eta datozen hilabeteetan jorratuko dute, Harresi bizilagunen elkartarekin batera.

Bestetik, Udala Hirigune Historikoko eraikinetan dauden termitekin amaitzeko proiektua prestatzen ari dela esan zen.

Proiektu hau Tecnalia enpresarekin batera egingo da, eta asmoa, hiru urtetan zehar termiten aurkako tratamendua auzo osoko eraikin guztietan aplikatzea da. Izan ere, teknikarien azalpenen arabera, "etxe

bakoitzean banaka termiten aurka egitea ez da soluzioa, arazoa ondoko eraikinetara pasatzea besterik ez baita lortzen".

Horregatik, Hirigune Historiko osoan tratamendu integrala egingo da, hiru urtetan zehar eta 100.000 euro inguruko kostuarekin, bizilagunei bileran azaldu-takoaren arabera.

Datozen asteetan, bilera egingo dute Udalak eta Tecnalia enpresak, termiten aurka egiteko proiektu honen inguruko xehetasun guztiak eman eta bizilagunen duda guztiak argitzeko.

Zentro psikopedagogikoa
Laguntza eskola

Miren Zabala
Satarka kalea 2 (Gipuzkoa Plaza)
20280 Hondarribia
Tel.: 943 64 05 65 - 656 71 22 92
Tel. Inua: 948 14 12 81
E-mail: aisebidasoa@euskalernia.org

**PINTXO, RAZIO ETA OGITARTEKOETAN
ESPEZIALIZATUA**

Bar Ignacio

**SAN PEDRO, 20 20280 HONDARRIBIA
Tel. 943 643 557**

PINTXO-POTEAREN MODA GURE HERRIRA ERE HELDU DA, BI EKIMEN DESBERDINEKIN

Alde Zaharrean, Portuan zein Amuten bada jana eta edaria merkeago eskaintzeko aukera ematen duen ostalaririk

PORTUAN ETA AMUTEN EKIMENA MARTXAN JARRI DUTEN OSTALARIAK X. SAGARZAZU

Krisi ekonomikoa dela eta ez dela, herri askotan sortu da pintxo-potea edo ardoa eta mokautxo prezio erakargarrian eskaintzeko aukera.

Hondarribian ere antzeko ekimenak martxan dira. Alde batetik, duela zenbait aste jarri zuten abian pintxo-potea Hirugune Historikoko Etxeberria, Danontzat eta Canta San Nikolas tabernek, ostegun arratsaldeetan.

Bestetik, Portuko hamar establezimenduk eta Amuteko Casa Manolok ere pintxo-potea jarri dute martxan, asteazken eta ostegunetan, ekainaren 21era arte, ardoa

(“edo bezeroaren ohiko beste edariren bat”) eta pintxoak jateko aukera bi euroren truke eskainiaz.

Ekimen honekin “asteen zehar bezeroak erakarri” nahi dituzte, eta “bereziki, hondarribiarrak animatu”, esan dute.

Hondarribiko Pintxo 2.0 deitu dute ekimena eta bertan parte hartzen dutenak Ardoka, Enbata, Goxodenda, Hondar, Ignacio, Itxaropena, Kaizaharra, Lekuona, Txantxangorri, Yola Berri eta lehen aipatutako Amuteko Casa Manolo ditugu. Zorte hona hauentzat eta aprobetxa dezagun guztiok aukera!

Laburrean

-Maria Iriartek 105 urte bete ditu.

Gaur egun San Gabriel egoitzan bizi den Maria Iriarte Etxebestek 105 urte bete zituen martxoaren 7an. Maite Pelaez Ongizate arloko zinegotziaren bisita jaso zuen urte askotan maistra izandako emakumeak.

-Agur Mikel Renteriari. Harresi, Hirigune Historikoko bizilagunen elkarteko presidentea zena, martxoaren 7an zendu zen, 53 urterekin. Elkarrekin bere samina azaldu du gertakari latz honengatik. Hemendik ere, besarkada Harresikoentzat eta haren lagun eta familikoentzat.

A. MAILA**3. Hondarribiko onena**

Lanaren izena: Embor bereko sei ezpál

Egilea: Ainara Elizondo Lizarraga

ENBOR BEREKO SEI EZPAL**NIRE SAMINETIK**

Ilunpearen erdian, oihua argi,
malkoak itsaso, gezurra haragi.

Senarra ehiztari.

Ezkon-bizitzaren aingura,
udazkenaren tristura,
orain negu, lehen uda.

Maitasuna eta desira
gorroto bilakatu dira;
norgehiagoka, sokatira.

Garai bateko hitz leunen hilerri,
herdoildutako fereka ustelen zingira.

Ikarak zorrotzuriko mehatxua gidari.

Ilunpearen erdian, labana odol emari;
mendekua, ubeldura, isiltasuna zelatari.

Umezurtz baten begirada
leihoko kristaletik adi,
lurrean datzan oihalarri.

Ilunpearen erdian, bizitzaren kalejira,
llargiaren distira.

Heriorik ez legoke, denak kartzelan balira.

ARGITIK ILUNERA

"Neri begira jarrita, motel,
zertako hago honela,
ta pentsatzen dit aspalditxotik
ezagututzen hautela,
mutilzaharraren moko horrekin
ez dek ematen motela,
azal zimurtzen ari haiz, motel,
Lazkao-Txiki bezela".
(Joxe Migel Iztueta)

Ispilu baten islaz
ohartzten naiz denboraren joanaz;
bizipenak lagatako zimurrez,
bekatuek bihotzean utzitako orbanaz.

Olatuak nola haitzaren kontra
iraultzen duen bere indarra,
oinazeak ere hala amiltzen du
agurearen negarra.

Udazkenak ekarri ohi du
ekaitza eta ezina,
garai bateko gaztetasunaren
irudia, imajina.

Orbela haizearekin dantzari,
azken hatsaren atari,
laurogei neguko haritz zaharra
etxe txokoko altzari.

Iluntasunaren errezela:
itzala eta abendu.
Sendatzeko ez botika eta ez ukendu.
Kolpatutako oroitzapenek sortutako
nahasmendu.
Hiltzeko beti gazte, bizitzara itzultzeko...
Berandu.

HERRI MAITE HORI

"Bi mila urte eta
gehiago dia
Jesukristok zuela
kreatu ludia
Ordutikan negarrez
dabil Euzkadia
Barruan daramala
dolore haundia".

(Gabriel Aresti, "Azken euskal-
dunaren heriotzea")

Zazpi hostoko udaberri-lore,
mendi, zelai eta itsaso.
Euskara aho eta lokarri,
borrokan mendez mende,
arbasoz arbaso.
Bidean garaiturik hamaika arerio,
etsai, pizti eta marrazo;
hainbat iseka, trufa, irain,
zenbait bufoi eta pailazo.

Guretzat aberria dena,
askorentzat korapilo eta arazo.

Ebaki dizkigute hainbat hego,
lepo,
zango,
beso.
Hitza, orde, askea dugu
nahiz eta bihotza preso.

Eztarria urratuagatik,
ahotsa behar dugu jaso;
odola galdu arren,
etxea babestu, deabrua eraso.

Etorkizunak gorri, txuri eta orlegi
behar duelako izan, akaso.

Soro emankor eta jori bihur daitezen,
bazterretan ditugun hainbat sasi antzu
eta baso.

Unai Ortiz
kinesiologia - gaiterria
ortopedologia - ulioterapia
ortopediako bideko mikela
biomekanika
kiropraktika - biomekanika
biomekanika

Makur de Arzu 10 - 2.º floor
20.230 HONDARRIBIA
Tel: 943 111 940
www.unaiortiz.com

Sebastiani
RESTAURANTE
Jatetxea

Kale Nagusia, 11 - Tel: 943 64 01 67
20200 HONDARRIBIA
restaurant@sebastianihondarribia.com
www.sebastianihondarribia.com

PAPEREZKO LEIHOA

Tinta hutsezko esatari,
gezur askoren puxika.
Kirola eta polemika,
politika, erotika.

Bihotzaren hainbat kontu
ezagutzeko gonbita.

Bizitzara zabaldutako
milioika hitzen orbita.

Amerika edo Belgika,
jesuita nahiz karmelita,
iragarki, eskela eta zenbait kronika.

Adinekoen botika;
denbora-pasa, birika.
Hizketa gaien fabrika.

Eguneroko paper mamitsuz
asez jakin-minaren tripa,
saltzen digute ekonomia;
hipotekaren agonia,
Euriborra, defizita.
Eguraldia, lan eskaintzak, hamaika erreto-
lika.

Orri-uhinez marrazten zaigu
gure gizarte hipokrita:
pobreen gosea eta aberatsen irrika.
Batzuentzat epika dena, besteentzat li-
rika.

Azken finean, zentzurik gabeko logika.

Bizi duguna behar dugu madarika,
ez badugu hil nahi belaunika.

ASKATASUNA, URRE

Pikotxa eta palaz, lanean algaraz
San Jose inguruan, pobreziaren eremuan.

Urre ezkutuaeren erreinuan, eguna gau
egin zaie.

Hogeita hamahiru itzal luze
argi izpi baten eske.
Iraganda hamar aste,
lurpea bihurtu da erbeste.

Itxaropenaren geltokian, hamaika emaz-
te,
amorante, kontraste:
basamortuaren lehorra,
urrearen aberaste.
Aldi berean, zorigaitza, fama eta ospe.

Hiltzeko denak dira gazte.

Senideak, familia, Gobernua eta NASA,
inoiz libre izateko esperantza eta arnasa.

Zenbat otoitz, zorabio, martirio eta kirio.
Masailetan behera samina jario.
Lur azalera jalgitako urrea, altxor;
lurpekoa, aldiz, askatasun ebasle;
ez diru, ez balio.
Bihozgabeen gosearen ondorio.

Urre ezkutuaeren erreinuan,
eguzkiaren errainua, printza:
bizitzara itzultzeko promesa, hitza.
Askatasunaren sarraila zabaltzeko giltza.

Meatzearen infernu zulotik,
Txileko hondarraren
erraietatik,
lurrak erditu du bizitza.

NONAHI ZAUDELA

Hilerriaren erdian, bi malko eta hiru
lore;
udaberriko mantu alaiaren pare.

Ez dakit nola biziko naizen zu gabe.

Neguko haizeak uxatu ditu zorion hos-
toak.
Erdibitu gaitu patu gaitzok,
bihotza ebaki zorigaitzaren aiztoak.

Eraman zaitu bizi minak, bizi nahi eta ezi-
nak.
Gupidarik ez duen herio gordinak.

Eraman zaitu haizeak, isiltasunak, gaitzak.
Errukirik ez duen oinaze latzak.

Nonahi zaudela, otoi zure alde,
itzul zaitzen, otoi zure alde.
Errezo eta salbe.
Erantzunik gabeko mila itaun eta galde.

Hilerriaren erdian, bakea nagusi;
ahopean, zure izena ihesi,
nahigabeari apustua ezin irabazi.

Betiko bizitzaren esperantzaz dena,
ez ote hilko lehenbizi?

Naroa Susperregi

AIREAREN KALITATEA

Airearen aurkitzen den substantziaren bat (fase solido, likido edo gaseosoan) ohiz kanpoko kantitatean agertzen bada, eta hau ingurumenarentzat kaltegarria bada, airearen kutsadura da.

Airearen kutsatzaile hauek, bi jatorri dituzte: batetik prozesu naturalak (sumendiak, zingiretako hartxidura,...) eta bestetik, gizakiak egindako prozesuen ondorioak (industria, ibilgailuen trafikoa, berogailuak,...) agertzen dira. Beraz, kutsatzaile naturalak edo antropogenikoak bereizten dira.

Euskal Autonomia Erkidegoan atmosferaren kutsadura arazoa haundia izan da azken mendean zehar; industrien kontzentrazio espazialaren eta industrializazioaren ezaugarrien ondorioz, hau da, jarduera kutsatzaile asko egon dira batera, esate baterako, burdingintza, energia elektriko zentralak, petrolio findegia, zementu fabrikak, papergintzako industria, beira fabrikak edo industria kimikoa orokorrean. Hala eta guztiz ere, poluzio iturriak ez dira industria jarduerara mugatu: inguru batzuetako populazio kontzentrazio handiak, berogailuak edo motorrezko ibilgailu 2n trafikoko eragindako igorpenak ere eragin handia egin dio.

Hau guztiaz gain, atmosferan sortzen diren zeinbait egoera berezi ere kontutan hartu behar dira, hala nola, "mikroklima". Gainera, kokapen geografikoa, topografia konplexua, eraikinen altuera, kaleen norabidea, kostaldearen gertutasuna, urtegiak, lakuak,... ere airearen kalitatean eragiten duten faktoreak dira.

Horregatik, oso garrantzitsua da, ingurumen faktore guztien arteko harremana aztertzea.

Kutsatzaile hauen eragin nagusienak atmosferan, klima aldaketa, estratosferako ozono kantitatea murriztea eta euri azidoa dira.

Gainera, leku jakin bateko atmosferaren poluzioak ondorio kaltegarriak izaten ditu, hala nola, pertsonen osasunean: arnasa hartzeko zailtasunak, muki mintzetan kalteak, kantzergenak izan daitezkeen poluitzaileen eraginpean dauden populazioan minbizia handitzea, metal astunetatik eratorritako ondorioak,... Bestetik, ekosistemei ere eragiten die, poluitzaile batzuek landareen edo animalien populazioengan eragina baitute. Horretaz gain, erabilera arrunteko ondasun edo kultura ondasuntan ere kalte materialak sortzen dira.

Hau guztia dela eta, airearen kalitatea kontrolatzen eta zaintzen duen eta sentore modernoekin hornituta dagoen sarea dago Euskal Autonomi Erkidegoan, eta Europako Zuzendaritzak zehazten dituen kutsatzaileak neurtzen ditu, batez ere, SO₂, oxido nitrogenoa, ozono troposferikoa, CO eta suspentsioko partikulak. Era berean, haizearen norabidea eta abiadura, tenperatura, hezetasun erlatiboa, presioa, erradiazioa edo prezipitazioa; besteak beste, parametro meteorologikoak ere neutzen ditu.

Estazio kontrolek, hirietako kutsadura neurtzeko aukera ematen dute, era berean industria kutsakor nagusienetan jartzen diren emisio sentsoreek, altzairu fabrikari, industria termiko eta kimikoen edo gas planten kutsadura maila kontrolatzen dute, legeak ezarritako gutxenekoa maila gainditu gabe.

Datu hauek guztiak, egunero, bulego nagusira iristen dira moden bidez eta ekipo informatiko batek datuak aztertu eta Ingurumen, Lurralde Plangintza,

Nekazaritza eta Arrantza Sailaren web orrian zintzilikatzen dituzte. http://www.ingurumena.ejgv.euskadi.net/r49-n82/eu/vima_ai_vigilancia/indice.apl?lenguaje=e

Aipatu dugun bezala, airearen kalitate-indizea lortzeko, EAE-n kontrol eta zaintza sare bat dago, denbora errealean, parametro batzuk neurtzen dituen; adibidez, SO₂, NO_x, CO, PM₁₀ eta O₃ kutsatzaileak, EAE-n banatuta dauden hainbat kontrol-estazioen bidez.

Beraz, airearen kalitate indizea kalkulatu, izandako emaitza, gune bakoitzeko kontrol estazioak hartzen duen eragin-eremuaren adierazgarri izango da. Honela, eguneroko airearen kalitate indize bat kalkulatu da.

AIREAREN KALITATE INDIZEA KALKULATZEKO ERABILITAKO HIRIEN BAKURIA

KUTSATZAILA	HIRIEN BAKURIA	INDIZA
SO ₂ (microgramos por metro cúbico)	125 µg/m ³	100
NO _x (microgramos por metro cúbico)	200 µg/m ³	100
PM ₁₀ (microgramos por metro cúbico)	50 µg/m ³	100
CO (microgramos por metro cúbico)	10 µg/m ³	100
O ₃ (microgramos por metro cúbico)	100 µg/m ³	100

Airearen kalitate indizea sei faktoreen bidezkoa da, eta horien bidez kalkulatuaren emaitza 0-100 bitartean dago: 0-100, oso onak; 100-150, onak; 150-200, onak; 200-250, onak; 250-300, onak; 300-350, onak; 350-400, onak; 400-450, onak; 450-500, onak; 500-550, onak; 550-600, onak; 600-650, onak; 650-700, onak; 700-750, onak; 750-800, onak; 800-850, onak; 850-900, onak; 900-950, onak; 950-1000, onak.

KUTSATZAILA	HIRIEN BAKURIA	INDIZA
SO ₂	125 µg/m ³	100
NO _x	200 µg/m ³	100
PM ₁₀	50 µg/m ³	100
CO	10 µg/m ³	100
O ₃	100 µg/m ³	100

KUTSATZAILA	HIRIEN BAKURIA	INDIZA
SO ₂	125 µg/m ³	100
NO _x	200 µg/m ³	100
PM ₁₀	50 µg/m ³	100
CO	10 µg/m ³	100
O ₃	100 µg/m ³	100

**zure ideiak
gure lanak**

Berrikuntzak

Hamaika

943646412
645987836

Julen eta Pabx Golkoetxea
hamaikalan@gmail.com
www.hamaikalan.wordpress.com

Descubra la calidad
Gure kalitatea dastatu

OGi BERri

San Pedro de Guzmán 40
20280 HONDARRIBIA

NEUS ALBERTOS BERDINTASUN TEKNIKARIAREKIN OSO TAILER INTERESGARRIAK DITUGU MARTXAN

Jabekuntza prozesuari buruzko gogoeta interesgarria egiten ari gara Emakundek lagundutako programaren bitartez

Emeki emakumeen elkarteetan tailer berria hasi dugu azken asteetan. Eta ez da eskulan edo halako trebeziei buruzko tailerra, baizik eta berdintasuna eta emakumeen jabekuntza-prozesuari buruzko gogoeta.

Tailer hauen arduraduna Neus Albertos da, Berdintasun gaitan aditua den tekni-

karia, eta dagoeneko, zenbait bilera egin ditugu berekin, azkena martxoaren 6an

Tailer hauen helburua generoaren kontzeptua zer den, etadiskriminazioak non eta nola ematen diren azaldu eta hauei nola aurre egin hausnartzea eta ikastea da.

Gainera, Neus Albertosek, genero ikuspuntua Emekiren tailer eta ekimenetan nola aplikatu daitekeen azaldu du. Azken helburua, gauza berak beste era batean nola egiten jakin eta ikastea da, emakumeon jabekuntza lortuz.

Tailer hauek hilean behin edo bitan egingo ditugu, Emakundek laguntzen duen programari esker, eta elkarteko ekintzetan monitore bezala lan egiten dutenei zein emakumeei orohar daude zuzenduta.

Emakumea bazara eta zure jabekuntza propioa zein taldekoa landu nahi baduzu, tailer hauetan parte hartzera gonbidatuta zaude, nola ez.

Hurrengo saioa, martxoaren 27ko asteartean egingo du, 16.00etatik 20.00etara, Emekik San Pedro kalean duen egoitzan.

 LEKUONA AHOLKULARIAK
1980-TIK AHOLKULARI PROFESIONALAK

angel@lekuona-asesores.com Tel.: 943 579 941
www.lekuona-asesores.com

Hendala Kalea, 7 Bajo - 20301 Irún (Gipuzkoa)

629 82 07 52 HONDARRIBIA

 ion

ITURGINTZA - BEROKUNTZA

AGEDA

Igandean, Sta Ageda egunean, zita izan nuen; txikitako lagunaren amonarekin zita. Nire kidekoen artean Amona duen bakarra da laguna; ez gara gazteak, eta gure adinean luxua da amona bizia izatea: Amona, Ageda Gonzalez Agirre, Endanekoa. Ezkondu eta gero Kostan dagoen Udaberriko etxekoandrea, Larramendineko Maximo Sagarzazu Ugarteren alarguna. 97 urte soinean, baina 20 urteko argitasuna buruan. Andre polita, polita bezain umila, umila bezain abila. Komedorian sartu orduko argitasuna igartzen zaio, argia aurpegian, argia buruan. Kutsatu egiten duen argitasuna. Bera hizketan, eta beste lau lagun erre-erre bere hitzak aditzen: alaba (entzun eta guri jatekoa zerbitu), bi ilobak eta neu ni. Ilobak tarteka: "amona, kontaziozu Tartalon istorioa", "Amona, nola zen hura, gerrako azken eguneko istorioa, zu Karlos Vera joan zinen...". Istorioen artean, serio-serio begietara behatu eta zera esaten zidan: nere izenik ez eman, eh? Aditu? Inor konturatu gabe ni naizenik, eh? Eta gu al gara batean! Ba...zure baimenarekin, Ageda, letra handiekin jarriko dut zure izena, plazerra eta ohorea izan baita zurekin ordu horiek ematea.

Hasieran nerbiostua, azkar-azkar bota zituen bere bizitzaren gaineko kontuak.

Zein baserritakoa zinen zu?

- Ni Endanekua, atta Endanekua, Gon

zaleztarra eta ama era bai Endanekua, biñon Agirretarra. Atta gabarrerora nuen, bagenittuen lurak inguru hartan, beste hartan eta beste hartan (besoa batera eta bestera mugituz), eta bera gabarrakin aritzen zen lanian. Anai-arrebak Mañoli, Maddia, Joxepa eta Paulo nittuen. Ama atta biñon altagua zen, atta bere gabarrakin aritzen zen lanian, makur-makur egin, bizkarra oker-okar egin, gizajua, eta ama biñon ttikixogua zen. Attona Joakin Endanekua nuen, eta itsasoa ibiltzen zen portuarrakin. Kontuak nola diren... itsasora joateko orduak jotzen zuenean, denbora hartan Iturriberrin jartzen zen maiñel bat, Portuan, eta bertatik deitzen zion attonari, karraxika: JOAKIN ENDANEKUAUUUUUUUP!! Eta attona Joakin, Endanetik... pentsazu non den, Endanetik aittu, eta han abiatzen zen Portu aldera, itsasora martxa. Ta itsasora fateko ematen zuten ogia, biñon... itxian jaten zen talua. Nik beti ezagutu dut ogi ona, hiru libako ogiak...

ILOBAK: Amona, eta zure attona ez zen izan kontzejala?

- Bai bai, kontzejala izan zen, attona Fakin, Joakin. Bai, kontzejala izan zen, Bakailun denboran. Bakailu zen alkate ordu hartan. Bai, errege egunian turroia ematen zuten kontzejalaken andriak ayuntamientora, eta oroitzen naiz, nere ahizpa Mañoli joaten zela... eta han egiten zen paketea utzi, elizan, aldarian, turroi paketea, kontzejalaken andriak utzitzen zuten. Apaizak jaten zuten turroia, dudik gabe! bai, Amabirjinak ez zuen jango!

Gure attonak kontu asko kontatzen zigan, umiakentzat gauz xelebriak: Tartalon istorioa, zazpi buruko herensugiana, Eta ohiara fateko tenorian esaten zigan "Behin omen zen Pantarrat, bota omen

zuen puzker haundi bat, hitz eta far egiten duenari masaileko haundi bat!"

Zuen ama nolakoa zen?

- Gure ama oso rekta zen, hareri gu ilunagarran kanpua ibiltzia ez zion gustatzen. Nik beti lagunak kanpua utzi eta bueltatu biar izaten nuen itxera. Behin titiriteruak etorri ziren herrira, eta nik igesi egin nuen, lagunekin ikustera. Itxera ailegatu, ohian sartu, eta amak eskumakilakin jo-joe egin zian, biñon batera minik eman gabe, gainian manta lori-loria nuen eta. Seria zen, parranda ez zion gustatzen. Andre ona zen. Gure amak ba omen zuen pretendientia, eta beti han izaten omen zuen atzetik. Behin zera esan zion amak: "nik badut"(gizongaia, alegia), eta hala espantatu omen zuen gizona. Amak guk estudiantiak izatia nahi zuen. Ni leixi eskola publikora joaten nitzen, biñon behin mais-trak klarionakin arpegia zikindu egin zian, zuri-zuri egin laja zian... enaiz oroitzen zergatik. Gehio ez nitzen eskola hartara joan, eta amak Hijas de la Cruzera bializian. Han ibiltzen zen nere ahizpa ere. Orduan pagatzen zen... batzuek hiru pezeta, beste batzuek lau, eta nik bost pezeta.

Orduan hori diru franko izango zen, ezta hala?

- Bai, bai, hala pagatzen genuen. Gure amak estudiantiak izatea nahi zuen, hamalau urte beteta ere berak guk eskolan segitza nahi zuen.

Etxeko baratzeko gauzak saltzera ere joaten zineten, ez?

- Bai, bai, tratua saltzera faten ginen, Hendaira batelina, Irurera, eta Donostira ere bai faten ginen. Donostian Brotxa onduan jartzen ginen. Hondarriko berdura beste tokitakua biñon lehenengo egiten zen, ez

CARROCERIAS AMUTE

Fundada en 1966

Autoen konponketa orokorra

Mendelu auzoa Tel./Fax: 943 64 11 41
Amute Alde kalea, 19 20280 HONDARRIBIA

K21

PINTURAS TXINGUDI MARGOLANAK

Lakatzeko kabina
Fatxadetan berritzeak
Barnelanak

Tel. 26 20280 HONDARRIBIA
T.IL./Fax: 943 647 344
e-mail: txingudi@telefonica.net

dakit, bertako klima edo...kontua da guk sasoia biñon hilabete bete lehenogo ematen genuela saltzera berdura, eta... jakina, oso prezio ona egitten genuen!

ILOBA: Eta kontrabanduan ere aritzen zen jendia, ez amona?

- Bai, kontrabanduan ere aritzen ginen. Jendia etortzen zen kargatua. Biñon ni tuntuna nintzen, dudik gabe...behin bakarrik ekarri nuen: libra bat azukre, boltsiluan. Eta xendarmiak, ezagutzen zuen aisa, gorri-gorri egina ikusi zian, eta esan zian..uuuuuuuyy allez madaaaaame a la matroooooone! Eta han fan nintzen matronangana. Matrona haundi bat zen, eta harek harrapatu! Guk ematen genuen xahatu-ardua, eta ekartzen genuen ogia. Arduaren diruakin ogia erosten genuen, eta honara ekarri. Biñon egun batian, harrapatu egin ziguten xahatua.

Miramarren ere izan omen zinen neskame...

- Bai, Miramarren lemixi familia bat bizi zen, denbora askuan, eta gero haiek egin ziren fan, eta Albergea jarri zuten. Ni orduan hasi nintzen han lanian. 18 hilabete egin nituen bertan. Madrideko jende haundiak hartu zuen, (debalde?). Gu ginen... bi kozinera, bi labandera, bi plantxadora, eta gu, lanerako beste lau, eta pisu bakotxian bana. Ni beheko pisuan. Han nuen egin beharra komedoria, despatxua, kuarto haundi bat hamabi ohekin, teatrua egiten zuten tokia... Meza ere igandero ematen zen. Gero baziren bi monja, kontuak eramateko. Eta arraiak ekartzen zittuen portuar ttiki batek, ez naiz oroitzen izena. Kozinerak oso onak zituzten, Anttoni eta Maria, Amutekuak. Legatz trontxuak egitten zituzten. Gero, horren atzetik, republikanuak izan ziren Miramarren. Gero republikanuak joan egin ziren, hil egin zituzten asko. Fuertian.

Josten ere aritu omen zinen...

- Bai, bai, jostera joaten ginen. Behin josten ari nitzela, apaiza etorri zen, eta Arantzazura "ejercicios espirituales" egitera joango ote ginen. Amari galdetu, eta harek baietz...Han joan ginen, Maria Perez, Pilar Sorondo, eta beste batzuek Egun guzia erreztatu eta erreztatu besterik ez zen han. Ezin elkarrekin hitz egin.

Eta gero monja joan zinen, ezta?

- Bai, bai, hala da. Nobizia izateko bi urte egin bihar ziren. Berrizen izan nitzen komentuan. Lemixi kolegioan aritu nitzen

, eta gero baratxian lanean. Biñon tarte hartan, agoston, miñez jarri nitzen, gripea hartu nuen, baratzean lanean. Eta mojak esan zuten, agoston miñez jarri banitzen gripia hartuta, ze izango ote zen abriren! Eta itxera biali ziaten! Mojarako ez omen nuen balio!

ILOBA: eskerrak amona, bestela gu ez ginen jaioko!!!

- Orduan jaitona pretendientia nuen, beti nere atzetik, beeeeeeeeti! eta azkenian baietz esan nion.

Ezkundu ginen Parrokian, goizeko zortiztan, apaiza zera izan zen...Don Agustin Surutuza. Senarrari zoko guziak ikustia gustatzen zion...Madridera joan nahi omen zuen biaje de nobiosera! MADRIDERA! Trena hartu genuen, eta nik banuen ahizpa bat han lanean, neskame..hura joan zen estaziora gure bila. Han ibili ginen Madriden zoko guziak ikusten. Han ikusi genuen Ciudad Unibersitariako bi aldeetan trintxerak, bi bandoetako trintxerak, reketeak eta republikanuak. Garai hartan hil zuten zera, nola izena zuen harek...Jose Antonio, Jose Antonio Primo de Rivera.

Karlistak ere etorri ziren, ez?

- Bai, etorri ziren, eta eskatzen zuten "pan, pan, pan", ogia eskatzen zuten, eta ogirik hemen ez zen, panadero guziak Frantzia itzuri eginak. Gero gure lehengusu ttiki batek esan zuen "Viva la Republica" eta Pam! Abian hil zuten, tirua jota.

Gerra denbora gogorra izan zen, ezta?

- Bai, bai...ni oroitzen naiz, behin, gaztea nitzela, ni beti joaten nitzan ahizpan itxera, umiak ttikiak zituen, eta hareri laguntzera. Halako batean pasa ziren CNTkoak automobilean, 4 edo 5 soldadu izango ziren...preso emaki zituzten batzuek... bai, tartian Llobregateko kondia eta bere semia...gero zabaldu zen berria, hil egin zituzten. Semiari eginarazi zioten zolua atta bertan enterratzeko. Eta gero fusilatu egin zituzten bestiak ere.

Orduan jendia enteratu eta askok egin zuten eskapo alambre tartetik. Republika-no bat etorri zen gure etxera. Etorri zen azala urratua alanbriakin, nik egin nion agua oxigenadakin garbitu. Beste batek, berriz, republikanua hori ere, hiru urte egin zituen Jaizkibelen gordeta, bakarrik, igesi, handik jaitsi gabe. "Xixare" deitzen zioten, xixariak bakarrik janta bizi izan zen hiru urte haietan eta.

Gure attak baten bateri lagundu zion gabarrakin, itzuri egiten. Gero jarri zuten Llobregateko kondearen itxian rosariua, eta gu joaten ginen egunero rosariua erreztazera. Han izaten zen soldadu pila bat.

Gero, ostiralero joaten nitzan ni meza-ra, ofrendas egitera kandelario batzuekin, argizari ohola, Parrokiara. Gerrako azken eguna zen, eta halako batean han ikusi nuen zakuan sartzen, ogi-hirina. Eta esan zidaten "Vete vete, que están vaciando..." zera, Karlos V.ra faz faz, hustutzen ari dire eta. Gerra akabatu eta republikanuak fan ziren, eta denak han fan ginen barrenera, Carlos V.ra, gauzak hartzera. Nik hartu nittuen bost kaxa atun-lata. Lemixiko biagian bat, bigarrenian bestia, eta eskaileran goiti faki nitzela han bizi zen nere izeba, eta esan zian, "eman nazu, eman nazu bat", eta hareri eman nion bat. Hirugarrenian batek lagundu zian ekartzen, eta hareri eman nion. Laugarrena, ekarki nuenian, batek esan zian eman nazu, eman nazu bat...harek familia haundia zuen. Eta eman nion. Ze egingo nuen ba! Eta beste biak itxerako. Negurako jakia, goxo-goxua. Hura izan zen gerrako azkeneko egunian. Republikanuak Karlos V.tik joan zirenean.

-Eta senarra Maximo Sagarzazu ze-nuen, ezta?

-Bai bai, Larramendinekua. Bera hor aritzen zen, hemen, komedorian, paperak alde batetik bestera zabal-zabal egin eta planuak eta izenak eta jartzen. Sartu ere ezin zen egin. Beti bere horrekin. Txol parranderua zen.

-ILOBA: "parranderua" esaten duenian esan nahi du gustatzen ziola toki asko ikustia...

-Asko ibiltzen zen?

-Bai, ez zen gelditzen. Ni belaunetik ope-ratua naiz, eta esan ziaten ur ixkinian ibil

tzia komeni nuela. Hendaira faten ginen asko, ibilzera. Gero Donostira ere faten ginen, ni ibiltzen nintzen playan, gona altxatuta ur ixkinian, eta bera goiko aldetik.

Gero faten ginen bazkaltzera biek, txol ondo, alde zaharrera, bazen han...ez naiz oroitzen izena... eskailerak jaitsita, han txol ondo ematen zuten jaten, launa plater jaten genittuen, arraia, haragia, postria eta dena.

-ILOBA: Amona, gaur Santa Ageda eguna da eta, nola zen sorginaken kontu hura...

-Nola da?

-Ah, bai, ilunagarrian sorginak atetzen ziren eta Santa Ageda bezperan gehio. ... behin nire ahizpa Sta Ageda bezperan ilunagarrian itxera heldu zela mandatuakin elizako kanpanak aittu eta dena bertan utzi eta korrika fan zen itxera, sorginak ez harrapatzeko.

Egun berezia izan zen igandekoa, bai, Santa Ageda eguna egun berezia da Udaberri etxean: amonaren Santua, eta ilobaren urtebetetzea.

Eta, bada zerbait idatzi honetan ageri ez dena, baina elkarriketa hartan Udaberri etxeko gela txiki hartan airean egon zena bera hizketan aritu zen denbora guztian: denok aurpe-gian genuen irribarrea eta egin genituen barre algarak, Ageda Gonzalezi orduko kontuak entzunda, eta izenak gorde nahian datuak ezkutatzeke zuen pikardia ikusita. Izan ere, lerro hauetan ageri dena baino askoz ere zabalagoa da bere jakituria eta gordetzen duen iraganaren memoria.

Mila esker, Ageda.

M.A.

Otsaileko aldizkarian, gure Lehiaketaren atalean, proposamen berria egin genizuen: zuen etxeko, lagun edo ezagunen aspaldiko pasadizo eta kontu xelebreak biltzekoa, denoi ezagutzera ematea.

Jaso ditugunen artean, onena eta otsaileko lehiaketaren irabazlea, JOSUNE LASAk igorri digun kontakizun hau da, berak, Mari Carmen Hermosaren ahotik jasotakoa. Zorionak bioi!

Gogoratu, Beko Errotara afaltzera zoazenean, aldizkari hau eraman eta zure NANA erakutsi. Eta Beko-Errotan zure afari edo bazkariaz gozatzeko apirilaren azken igandera arte daukazu epea.

Adi egon apirileko aldizkariari, berriz ere Herriko Kontu Zaharrak izango ditugu eta lehiaketan. Hantxe jakingo duzue nora eta noizko bidali behar duzuen. Hasi kontakizunak biltzen ordurako!

Hementxe duzue, behean, otsaileko irabazlea.

Egilea: **Josune Lasa**

Lehenbizi esan, orain dela urte batzuk Hondarribiko etxe askotan apopiloak izaten zituztela.

1968ko abenduak 24 zen; Mª Carmenen etxean Zerberales auzoan, lehenengo egunez apopilo gisa Felipe zegoen, Leoneko gizon dotore korbata eta txapelarekin. Felipek, txikito batzuk hartzera joan nahi zuela esan zion Mª Carmen, eta honek, itzultzerakoan edozeini Zerberales non zegoen galdetzea esan zion etxera bueltatzeko.

Feliperi txikito asko hartu ondoren gaua egin zion. Etxerako bidean, lehen “ Bar Emilio” (orain Solbes janaridenda) zegoen lekutik zihoala harresi ondoan bi arrantzale saski eta guztiarekin ikusi, eta haruntz joan zen, lehen bati eta gero besteari galdetzera, Zerberalezera nola joan, baina ez batak eta ez besteak ez zioten kasurik egin.

Mª Carmen bitartean urdurik etxean apopiloa ez zelako iristen. Azkenenean, goizeko zazpitan Felipe etxera iritsi zen eta Mª Carmenek ea non demontre zegoen galdetu zion.

Felipek haserre: Goizeko ordubiak ziren eta etxerantz natorrela bi arrantzale topatu ditut harresi ondoan eta Zerberales non zegoen galdetu diet, eta euskaldun hauek ez direla batere atseginak ez didate kasurik egin; eta egun egin arte ez dut inor gehiago aurkitu. Azkenean andre bat topatu dut eta berak etxera nola bueltatu esan dit.

Beranduago, Mª Carmen bueltatxo bat ematera atera zen eta harresi ondotik pasa zenean ... Hantxe aurkitu zituen Felipek galdetutako bi arrantzaleak. Harresietan jartzen zen jaiotzako bi arrantzaleen irudiak ziren. Nola erantzun behar zioten!!! A ze nolako mozkorra zeraman gure apopiloak !!

ITSUSIA NAIZ

Egilea: **SORGINA**

Gogorra izan da, baina azkenean onartu dut (uste dut). Hortzak oker samar, begirada tristea...itsusi-arrunta. Zenbat urte horri ezin buelta eman! 20 urte edo nituenean biboteko ileak kentzeko depilazio elektrikoarekin hasi nintzen. Zer zen hura! Bibote aldea handi-handi egina egoten nintzen aste betez edo...eta gainera hurrengo saiora joan arte ezin ilerik pintzarekin kendu. Suplizio galanta! Kokots aldean ere ateratzen zitzaizkidan ileak...Eta nire lagunak ile bat ere ez...Lagunak nire ondotik uxatzea ere eragin dit nire muga hori ezin eramana! Konparazioan nire burua ezin onartu eta ondokoak ezin ikusi! Hori lana! Txikitan politagoa nintzen, eta hori izan da nire galbidea. Taldetxoan politenetakoa izatetik itzala izatera...gogorra! (gerora jakin dut depilazioaren arrunta samarra dela...)

Hain nengoen minduta, adiskidetasuna ere kolokan jarri dudala, Jaungoiko maitea...

Edertasuna badela eta ez dela, beste gauza garrantzitsu asko joaten zaizkigu konturatu gabe. Batzuk jakitunago izango dira horretaz, baina beste batzuek berezkoak ditugun bestelako dohain asko galtzen ditugu nahigabe horretan murgildurik. Ez gara konturatzen pertsona baliotsuak garela, garen bezalakoak izanda. Ustez lehian etsaiak ditugun lagunak behar gaituztela, gu gabe hutsalagoak direla, txikiago eta ahulagoak. Behar gaituztela, maite gaituztela, eta haien bidez iritsiko zaigula bizitzan ona den guztia. Noizbait konturatzen bagara, gaitz erdi!. Ni horretan nabil, hori onartu nahian,, egiten ez badut bizitza zailagoa egiten baitzait, ilunagoa. Badakit modan dagoena nork bere buruari ispilu aurrean jarrita "polita" esatea dela, niri ordea horrek ez dit hainbeste laguntzen, nik neure buruari zera esaten diot: "itsusia, eta kontent". Eta hala lagunak nonahi sortzen zaizkit, kuriosoa da. eta lagunekin batera aukerak, eta barreak, bizitza eta poza.

Bai, hala da, itsusia naiz, eta kontent!

Egilea: **Lagun bat**

BARKAIDAZU ATREBENTZIA

Barkaidazu atrebentzia, hondarribiar hori, baina otsaileko aleko "gure matrakak" idatziari erantzunez, ez nekien zuen hizkeraren berri, ez det eta hainbestetan entzuten kalean.

Ez naiz ni ausartuko esaten gaizki hitz egiten dezutenik, ez horixe. Gure amona Juanitak ere halaxe zioen, bere euskara kaxkarra zela, ez zuela berak Teleberrietan hitz egiten duten bezala egiten, eta...bera erreteriarra zen; amona Fermina eta biak baserritarak ziren, eta urte askotan jaisten ziren kalera berdura saltzera.

Baserritarra izateak ere izan du bere zama, eta haiek ere zenbaiten burlak jasan behar izan zituzten, euskara zela eta...lasai egon, eta hitz egin lasai, besteok ere geure matrakak ditugu eta.

EDIFICIO COFRADÍA
COFRADÍA EDAIKINA
HONDARRIBIA

VIVIENDAS DE 1, 2, 3 Y 4 HABITACIONES, GARAJES Y TRASTEROS
1, 2, 3 ETA 4 GELATAKU ETXEBIZITZAK, GARAJE ETA TRASTELEKUAK

943 640 298 - 943 635 347

PROYECTO: SUSTRUKALAN
INVERSIONES ARANDON S.L.U.
Barrio: Etxepare 18 Bajo-Idia • 20.280 Hondarribia

Aste Santuko eta Pazko Jaietako programa

XXX. Eliz Musikaldia

Martxoak 24

Loinatz Abesbatza (Beasain)

Martxoak 25

Haizea Muñoz (sopranoa) eta Belén García (organua).

Martxoak 31

El León de Oro (Luarca, Asturias)

Apirilak 1

Xatz, Eskifaia eta soka laukotea

(Kontzertu guztiak Parrokian, 20:00etan)

APIRILAK 1 ERRAMU IGANDEA

Parrokia

10:15 Erramuen bedeinkapena eta elizbira (elebitan)

10:30 Meza Santua (elebitan)

18:00 Errosarioa eta Gurutz Bidea (euskaraz)

Kaputxinoak (amuten)

09:30 Erramuen bedeinkapena (euskaraz)
12:30 Erramuen bedeinkapena eta Meza Santua (gaztelaniaz).

19:30 Erramuen bedeinkapena eta Meza Santua (gaztelaniaz).

APIRILAK 5 OSTEGUN SANTUA

Parrokia

19:00 Jaunaren afaria (elebitan)

Portuko eliza

17:00 Jaunaren afaria (euskaraz)

Kaputxinoak (Amute)

09:00 Gorespenak (elebitan)

19:00 Jaunaren afaria (elebitan)

Mikel Garikoitz - Betherran

18:00 Jaunaren afaria (elebitan)

San Gabriel egoitzan

17:00 Jaunaren afaria (elebitan)

APIRILAK 6 OSTIRAL SANTUA

09:00 Gurutz Bidea Errandoneatik Guadaluperaino (elebitan).

Parrokia

10:00 Gurutz Bidea (euskaraz)

17:00 Nekaldia. Jarraian Gurutzetik Jeistea, hitzaldia eta elizbira (elebitan).

Kaputxinoak (Amute)

09:00 Gurutz Bidea (gaztelaniaz)

16:00 Nekaldia (gaztelaniaz)

Mikel Garikoitz-Betherran

09:30 Gurutz Bidea (gaztelaniaz)

11:00 Haurrentzako ospakizuna (elebitan)

17:00 Nekaldia (gaztelaniaz)

San Gabriel Egoitza

17:00 Nekaldia (elebitan)

APIRILAK 7 LARUNBAT SANTUA

Parrokia

20:00 Pazko gaubeila (elebitan)

Kaputxinoak (Amute)

09:00 Gorespenak (elebitan)

21:00 Pazko gaubeila (elebitan)

APIRILAK 8 PAZKO IGANDEA

Parrokia

10:00 Jaungoiko Hartzaileen erortzea eta Ttopara.

10:30 Meza Nagusia (elebitan)

12:30 Meza Santua (gaztelaniaz)

Pazko jaiak

12:30 Sokamuturra Kale Nagusian (debe-
katuta dago 16 urtetik beherakoen parte
hartzea).

APIRILAK 25 PAZKO ASTELEHENA

Erromeria Guadalupen

Egun osoan, Elikagaien Azoka

11:30 Toka Txapelketa

12:00 Bertsolariak

17:00 Haurrentzako jokoak

18:00 Herri kirolak

18:30 Bertsolariak

19:00 Sokamuturra (debe-
katuta dago 16 urtetik beherakoen parte hartzea).

**mu
lia
Te**

> 2-3-4 logela
> terrazak
> gune berdeak
> igertilekua

943 64 11 56 Etxearen Zerbiztuak, S.L.
943 42 36 00 Baserriko Zerbitzuak eta Enpresak
943 64 01 53 Jarduera Komunitarioak

943 64 05 04 Enpresa Komunitarioak
943 62 40 55 Baserriko Zerbitzuak
943 64 40 98 Baserriko Zerbitzuak eta Enpresak

943 27 16 00 Baserriko Zerbitzuak eta Enpresak

relaxpaseumadate.com

Etxe baten eragin lasaigarriez gozatu.
Disfruta de los efectos relajantes de una casa en la montaña de Hondarrabia.

MARLAXKA XAKE ELKARTEKO BI TALDEAK 2. MAILARAKO PLAY-OFFA JOKATZEN ARI DIRA

MARLAXKAKO XAKELARIAK, ENTRENAMENDU BATEAN UTZITAKOA

Bi taldeek maila oso ona azaldu dute Gipuzkoako Hirugarren Mailan eta beste sei talderekin lehiatuko dira igoeraren bila

Hondarribia-Marlaxka xake klubeko jokalarien maila ona dakargu gogora hil honetako gure Albiste Onean.

Izan ere, Gipuzkoako Taldekako Hirugarren Mailako Ligan igoera jokatzen saiatuko berri dira bai Marlaxkako B taldea eta C taldea.

Daniel Garmendia, Werner Kienast, Iker Arri, Manolo Delgado, Mikel Labayen, Fernando García eta Sergio Sanmateuk osatzen duten Hondarribia-Marlaxka B taldea ligan lehenengo geratu da, eta bestetik, Jesus Mari Jauregik, Julio Garciak, Ibai Dorronsorok, Fernando Hoyosek, Mariano Oterok, Ander Palavecínok, Ander Urangak, Aitor Jiménezek eta Pablo Basurkoko osatzen duten Hondarribia-Marlaxka C taldea, laugarrena izan da Ligan.

Bi taldeek, ondorioz, Bigarren Mailara igozteko jokoan dauden hiru postuen bila

aritzeko eskubidea lortu dute. Haiekin batera helburu berdinaren bila ariko dira beste sei talde: Zarautz D, Fortuna C, Anaitasuna Kakute B, Goierri A, Santikutz-Legazpi B eta Tolosa-Ibarra B.

Hemendik, zorte ona opa diogu Euskal Herriko xake klub historikoenetakoa den taldeari.

Haien emaitzen eta taldearen berri izateko, aski duzue www.marlaxkaxake.com webgunera bisita egitea.

Miren Arrigain

Mundu begetarianoa

Currya, soja, hummus edota falafela bezalako jaki exotikoak dastatzeko aukera eskaintzen da El Curry Verde jatetxean.

Xabier Mendizabal gazteak jatetxe begetariano bat martxan jarri du Hondarribiko Santiago kalean.

Nola sortu zitzaizun jatetxe begetariano bat irekitzeko ideia?

Unibertsitatean Ekonomia ikasketak bertan behera utzi eta bidaiatu ahal izateko ostalaritza munduan lanean hasi nintzen dirua aurrezteko. Horrekin hilabete batzuk kanpoan egiten nituen eta berriz herrira beste alditxo bat lan egitera bueltatzen nintzen, Arroka Berri jatetxean gehienbat. Bost urtetan zehar hiru urte eman ditut guztira munduan barrena bidaiatzen: Hego Amerika (Ekuador, Peru, Bolivia, Brasil, Chile, Argentina), Afrika iparraldetik hegoaldera eta Asia (Nepal, Tailandia, Laos, India, etab.). Indiatik bidaiatu ondoren begetariano bilakatu nintzen, konturatu nintzen haragia ez jateak fisikoki askoz ere hobeto sentiarazten ninduela, osasuntsuago alegia. Bi hilabetetan haragirik jan gabe egon ondoren, Nepalen probatu nuen zatitxoak kalte egin zidan. Handik aurrera ohitura begetarianoak bereganatu ditut.

Beraz, jatetxe honek zure bizitzako atal desberdinak batzen dituela esan daiteke.

Hori da, bidaiak guzti hauetatik bueltatzerakoan Hondarribian nire kontura negozio bat antolatu nahi nuela erabaki nuenean hiru gauza batu nahi nituen: munduan zehar ezagututakoa, ostalaritza munduan ikasitakoa eta janariarekiko nire pentsamolde begetarianoa. Horrela sortu da El Curry Verde. Gainera, Hondarribian ez zegoen begetariano hil jendeari zuzendutako

jatetxerik, nik neuk ere faltan botatzen nuen horrelako leku bat. Izan ere, begetarianoak garen oi oso zaila egiten zaigu edozein taberna edo jatetxetan jatea, normalean haragia eta arraina dira kartetako aukera ohikoenak.

Honenbestez, zure jatetxean mundu osoko errezeta begetariano desberdinak aurki daitezke.

Bai. Nire bidaietan ezagutu ditudan produktu eta platerak ekarri nahi izan ditut karta osatzeko. Adibidez, Tailandiako curry berdez egindako zopa herrikoia egiten dugu, benetan goxoa dena. Egipton asko jaten nituen musaka (berenjenas egindako lasagna antzekoa) eta falafela (jatorri asiaticoa duen lekari kroketa), edo Hego Ameriketako yuca eta guacamolea. Ahal den neurrian saiatzen gara hemengo produktuak erabiltzen mundu osoko errezetak egiteko. Bertako tipula, azenarioa edo patatekin zapore berdina eta kalitatezko

platerak lortzen ditugu. Dena den, espeziak bezalako zenbait produktu kanpotik ekarri behar ditugu, hemen gertu kalitatezkoak direnak aurkitzea zaila baita.

Menuan, beganoak eta zeliakoak direnentzako plater aproposak eskaintzen dira.

Denentzako aukera zabala egotea saiatu gara, kartan argi azalduta utzi dugu. Beganoek ez dute jatorri animala duen jakirik jaten, arraultzak edo esnekiak adibidez. Hala ere, zaila badirudi ere, errezeta anitz daude beganoek jan ditzaketanak. Postreetan ez dugu arraultzik erabiltzen, hala nola, azenario eta intxaur bizkotxo integrala egiteko. Poliki-poliki gauza berriak sartzen joateko intentzioa daukagu, karta aberasten joan dadin.

Begetarianoa ez den jendea, nola animatuko zenuke horrelako jatetxe batera etortzeko?

Gaur egun noizbait sukalde begetarianoa ezagutu eta probatu duen jende ugari dago, zapore desberdinekin kontaktua izan duena. Hala ere, oraindik zenbaitek uste dute jatetxe begetariano batean ez direla asetuta geldituko edota menuan aukera gutxi egongo dela. Baina oso oker daude, hemen dena oso goxoa dago, askotariko produktuak eta kantitate ugarian. Inor ez da gosez joaten.

Bukatzeko, menu oso bat proposatuko zenuke?

Hasteko, hummus izeneko garbantzo purea aterako nuke denen artean partekatzeko. Lehenengo plater bezala, aurretik aipatutako curry berde zopa eta, ondoren, txanpi eta seitan brotxeta bat aukeratuko nuke. Azkenik, postrerako azenario eta intxaur bizkotxo. Eta guzti hau laguntzeko, fruta-gustuko ardo suabea eskainiko nuke, Gaztelako "El Remordimiento" izeneko ardo ekologikoa adibidez.

Koldo Ortega

UDALAREN ETA KOFRADIAREN ARTEKO BAKEA

Hitza zor edota hitza hitz dio atsotitzak, hau da, emandako hitzak balore sakratua omen du, euskaldunen artean behintzat. Are gehiago, Aristoteles jakitunari jarraituz, atsotitzak antzinako filosofia sakon eta herrikoiairen lekukoak dira. Hori dela eta, "Askatasunaren zuhaitza Hondarribian" azken lanari jarraipena eta lotura emango diot oraingo honetan.

Hasteko, aurtengo inauteri gogoangarrien umoreari jarraiki, hona hemen Mikel Urdangarinen abestutako bertsook:

Txatxamatxalinatxu jaio zan urtian
herri ta kofradia hasarratu ziran.
Tirikitena beltza morena
ontza bat txokolate goizian onena.

Kantak esaten duen berbera, tamalez, gertatu omen zen Hondarribian behin baino gehiagotan historian zehar. Historia beti historia garaikidea izaten da, zeren orainetik ikertzen dugu gertatutakoa. Hori dela eta, egoki dezagun gure begirada iraganeko giroak eskatzen duenera. Gaur, 1817. urteko Hondarribian kokatuko gara eta Udal eta Kofradiaren arteko bakea nola gauzatu zen ikertuko dugu. Horretarako, Jose Ramon Enparanen "El Arrabal de la Magdalena" ikerketa fidagarria erabiliko dut.

ITUNAREN KOKAPEN HISTORIKOA

"Hondarribia" aldizkariaren azken zenbakian 1799ko San Martzial eguneko gertae

ra gogorak ikusi genituen, baina horiek kate baten azkenak izan ziren. Izan ere, aspaldian hasi eta ematen ziren harreman gorabeheratsuak Udalaren eta Portuko biztanleen artean.

Hona hemen aipagarrienak: 1556an Hondarribiko herri-bazterrak edo errebalak suntsitzea erabaki zuen Udalak; 1599an alkateek Portuan edozein salmenta egitea debekatu zuten; 1617an Udalaren Benta-tik kanpoko salmentak egitea ikertu eta, hala balitz, zigortzea; 1713an bi udal erabaki aurkitzen ditugu. Bata, hirian sartzen zen gatza Lonjatik sartzea eta bestea, zalditegirik ez egotea Portuan; 1731n Udalak Errebalean etxerik eraikitzeke debekua

gogorarazten du eta 1775ean Portuan dendak bazirela salatu zuen.

Azkenean, "ekaitzaren ondoren barealdia", hau da, adostasuna, urte ugariak haserre egon eta bizi ondoren! Nola? Adostasun edo konkordia baten bidez: 1817ko ituna.

XIX. mende hasiera ez zen batere erraza izan hondarribiar guztientzat. "Kaletarrak" ala "portuarrak", denek une zailak pairatu zituzten urte haietan.

Hondarribiak, hala erabakita, Gipuzkoa utzi eta Nafarroarekin bat egin zuen 1805tik 1814ra. Egoera berria gutxi balitz, Napoleonen politikak eragin zuzena izan

TABISA

EHORZKETA OROKORRAK

www.tabisa.net
info@tabisatobadisa.com

943 64 54 57

SAN PEDRO 49

zuen Hondarrribian ere, batez ere, 1801-1813 bitartean eta, segituan armada anglo-espainiarraren barrabaskeriak.

HONDARRIBIARRAREN ITUNA

Gerra amaiturik, Udala eta Kofradia, berriz, hasi ziren katu-txakur, bakoitzak bere opilari ikatza hurbiltzen. Nahiz eta Kofradiak, 1801. urtean, Errege Pisua Portura ekartzea lortu, dendarik irekitzea ez zuen lortu eta, bien arteko gorabeherek iraun zuten.

Horrela, 1815. urtean, Udalak Errebelean irekitako tabernak eta dendak ixteko agindu zuen "excepto la taberna del Aguardiente". Aginduari jarraituz, Udalak honakoa ere onartu zuen "puedan vender en el Arrabal de la Marina el pan cocido, por ser alimento que deben llevar los Marineros a la Mar".

Honekin batera, itunaren urte berean, Udalak beste erabaki garrantzitsua hartu zuen 1817ko otsailaren 9an: bi zinegotzi "extramurales" aukeratzea "pues muchos de los que habitaban intramuros, por causa de las frecuentes guerras, hoy habitan extramuros".

Horrela, indarrean zegoen Udal-ordenantza aldatu zuten. (Hala ere 1832. urtera arte ez zen gauzatu erabakia). Espiniako erregeri eman zioten berri eta agiri horri esker jakin badakigu udalbatza orokorraren 57 partaideen izenak. Batzarraren buruak alkateak izan ziren: Juan Josef Iartza eta Josef Maria Ramery. Haiekin batera Frantziko Xabier Etxenagusia zinpeko nagusia, Manuel Goenaga sindikoa eta Manuel Etxeberria, Gabriel Josef Arburo, Inazio Sagarzazu eta Antonio Lekuona Gamon zinegotzia.

Giro horretan bakearen eguna heldu zen:

1817ko azaroaren 13a. Bakegileak Udaltean bildu ziren, lehen aipaturiko alkateak gehi hiru mandatari.

Kofradiak lau anaidikide aukeratu zuen: Jose Anselmo Urdanibia, Alejo Higos, Juan Bautista Etxeberria eta Juan Simon Salcedo.

Hauen agindua edota helburua "transigir y finalizar en nombre y representación de la Hermandad, los asuntos que ésta tiene pendientes en el Real y Supremo Consejo de Castilla y demás Tribunales, formalizando en su razón la escritura o escrituras de Concordia que les parezca". Izan ere, bileraren hasieran ezingarbiago uzten dute bi aldeetako gastuak ikaragarriak izan zirela eta ez zutela tribunaletan ezer lortu. Horregatik, argi zuten adostasunaren premia eta beharra, eta lortu egin zuten.

Itunaren kapituluak eta erabakiak primeran azaldu zituen Jose Ramon Enparanek aipaturiko ikerketan. Azpimarratzekoak hauek dira: Errege Pisua Portuan jarrait-

zea, Kofradiari baimena ematea eraikin berria egiteko, zalditegia eraikitzea eta Portuko biztanleei "tienda de comestibles y de combustibles" irekitzea.

Honekin batera, itunaren azken kapituluak, zazpigarrenak, nabarmen utzi zuen adostasunaren betebeharra etorkizunean. Horretarako, iraganeko "riñas y camorras" bukatzeko, Portuko biztanle bat "Celador" izendatu behar zuen Udalak. Zaindaria argi uzten zuen bere lan berraren helburua: "¡Juráis...que celaréis la observancia inviolable de la Escritura de Concordia...y que evitaréis en cuanto sea posible, riñas, camorra y juegos en las tabernas, y el que éstas estén abiertas fuera de las horas acostumbradas intramuros?".

Bai, irakurle, horrelako anaiarteko "gerrak" gertatzen ziren herrian eta, azken batena, beraien artean negoziatzen, bakealdiak lortzen zituzten. Arbasoak eredu, askotan!

ZENTAURO-HANKAK

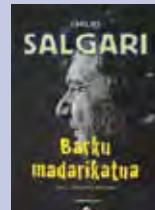
Zuk eta nik / ardo gabe ere / trikima-
ilurik gabe / lor genezakeen bizi poza
sentitzea gero / eta elkarrekin aspertu
edo barre egin / erromerietan dantzan
/ ehun urterekin ere, pozarren / edo ez,
baina elkarrekingero / bizitzarenugarra
sentituz / besarkada harrizkoan, gero /
oi gero gero / gero gero bai / eta bihar,
eta etzi, eta beti / eta orain / harrizko
besarkadan.

RITA ESTU ETA LARRI

Ritak arazo bat dauka: gurasoek batere
gustatzenez zaien xurgagailu bat itzulibe-
har dute, gailuak opari zekarren panpina
esklusiboa barne, eta Ritak ez du jostailua
inon aurkitzen. Gurasoek espero dute
agertu kodelapanpina eta konfiantza dute
alabarengan. Beraz, Ritak eginahalak eta
bi egingo ditu aita eta amaren nahia be-
tetzeko eta erabateko fede aduasmatu-
duela ataka horretatik onik ateratzen...
Edo ez?

BARKU MADARIKATUA

Galipot zaharrentzat barkua dena da:
bizitokia, lanbidea, bizibidea..., bere bi-
zitza itsasontziari erabat lotuta baitago.
Zazpi itsasoetan nabigatu du itsasgizon
zaharrak, eta marinela zalduei barren-
du ohi zizkien sineskariak ditu: itsasoan
nora ezean dabilzan barku fantasmata
sinestendu, adibidez; eta ezinegon aera-
gitendiotenaufagofantasmagorikoek,
latitude arrakatsuek edo itsas muns-
troek eta beldurrak sortutako bestelako
izaki izugarriak...

DES EGITEN

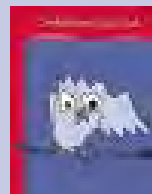
"des egiten" poema-bilduma Iñaki Galdano-
tarzuren lehenengo liburua da, Karmele
Igartua I. Bekaren irabazlea. Gorostazu
Berastegin sortu zen 1984an, Historian
lizentziatua da, lanbidez irakaslea eta Ber-
garako Idazle Eskolan ibilia. Poesiak beti-
danikerabil dituen gaiak berrituz dizkigu
"des egiten" deritzan lan honek: norbere
izaeraren zurkaitz eta kontraesanak, exis-
tentziaren gorabeherak, maitasunaren
buruhausteak, idazteak berak duen zent-
zua edo zentzurik eza...

NI, VERA

"Kontrolik gabeko garrasi, oihu, orro eta
konbultsioak erraieztatik aterako zaizki-
zun beldurzara. Presodagoen animaliak,
giltzapean sartu duen horretatik libratze-
ko egiten dituen mugimendu histerikoak
egiten hasiko ote zaren izu. Barruan
daudelabadakizu. Sentitzen dituzu. Ikusi
ditzakezu. Hain gertu eta hain zure sen-
titzen dituzu, ez dakizu eutsi ahal izango
diezun. Zure haragi eta hezur dira eurak
ere".

SEKRETUEN LAPURRAK

Bada Euskal Herrian zuhaitz bat, en-
borraren erdi-erdian zulo bat duena:
sekretuen zuloa. Asmo txarreko hiru
ikertzailek jendearen sekretuen jabe
egiteko erabili nahi dute zuloa, eta zu-
haitzaren ondotik igarotzen diren guz-
tiak tentatzen dituzte beren sekretua
zuloari kontatzera. Baina badira zuhaitz-
a milaka urtez zaindu duten basoko
gizaki batzuk...

OLEARSOKO LIBURUDENDAN ESKURAGAI DITUZU
EUSKARAZKO LIBURU UGARI

ETOR ZAITEZ ETA GALDETU!

San Pedro 12 - HONDARRIBIA
Telf: 943 64 25 25

Pasa Gazte Informazio Bulegotik eta informatu zaitez ikasketak, bekak, lehiaketak, ekintzak eta txartelei buruz Ez zaizu ezer kostatzen!!! edo bidali email bat gure helbidera gib@hondarribia.net

INFORMAZIO OROKORRA

Etorri zaitez bulegoa ezagutzera eta kuxkuxeatu ikasketa, beka, lehiaketa, ekintza eta txartelei buruzko informazioa!

Jabier Ugarte, 6

edo bidali email bat gure helbidera
gib@hondarribia.net (galderekin, iradokizunekin, eskeintze-kin...)

martxan da... NEGUKO ORDUTEGIA!

Astelehenetik ostiralera 16.30etik 20.00ak arte
Larunbatetan: 10.00etatik- 13.00etara

Informazio gehiago: gipuzkoangazte.info

BULETINA

Egin zaitez buletinaren harpideduna eta jaso Hondarribiko berriak ostiralero!!

Gipuzkoangazte.info "TOKIAN TOKIKO" atalean

Martxoan zehar, Bidasoa Biziriketako Enplegu, aholkularitza eta prestakuntza departamentuak tailer eskaintza zabalarekin jarraituko du; eskaintza hau bereziki, lan bila dabilenentz eta lan ego-kiagoa bilatu nahi dutenei zuzentzen zaie.

Oraingo honetan **"Etxeko langileen kontratazioari buruzko araudi berria"** jardunaldia azpimarratzen dugu, zeina **martxoaren 13an, asteartean egingo baita, 17:00etatik 19:00etara**. Lege hori indarrean jartzeak zein eragin izan ahal duen egungo eta etorkizuneko etxeko langileengan eta kontratugileengan jakin ahalko dugu. Gaiarekin lotuta dauden hainbat eragilek parte hartuko du.

Gainera, martxoan zehar, Bidasoa biziriketako "El Espazio" bulegoak tailer batzuk antolatu ditu; besteak beste:

- 03/13 Jakin ezazu zein irtenbide profesional eskaintzen dizkizuten zure ikasketek

9:00etatik 12:00etara, **Bideratu ezazu zeure etorkizuna** poloko tailerra, ikasketekin lotuta etorkizuna duten lanbideak zeintzuk diren jakin nahi dituztenentzat.

- 03/ 15 Lana Frantzian. Aukera berriak. POLE D' EMPLOI

16:00etatik, 18:00etara **Aurkitu zure lana** izeneko poloko tailerra, lana Frantzian bilatu nahi dutenentzat eta eskaintzak zein bidetatik dabilen eta horiek modu praktikoa nola erabil
Emaila: [Conseillère emploi international-Eures](mailto:Conseillère_emploi_international-Eures). POLE D'EMPLOI

- 03/20 Eman izena enplegurako orrialdeetan

15:45etik, 18:45era. **Aurkitu zure lana** poloko tailerra, Internetek enplegua bilatzeko zer aukera eskaintzen dituen jakin nahi dutenentzat.

- 03/20 Geriatria, garbiketa eta etxeko zerbitzuetan lan bila al zabilta?

9:00etatik 12:00etara. **Aurkitu zure lana** poloko tailerra, sektore horretako enpresak bilatzen ari direnentzat eta enplegu-eskaintzak non dauden jakin nahi dutenentzat.

- 03/21etik 03/23ra, Gaitasunak garatzeko tailerrak: Buru-mapak

10:00etatik 12:00etara. Jakin ezazu zer diren, zertarako erabiltzen diren, zer abantailak dituzten eta metodologia ezagutu ezazu: ideiak, hitzak eta zeregina era grafikoan eta sortzailean adierazteko.

"El Espazio":

**Anaka kalea, 27; 943633160;
www.elespazio.com**

NON DAGO ARGAZKIKO ITURRIA?

Otsailean Herriko Kontu Zaharrak bidaltzeko proposamena egin genizuen lehiaketaren tarte honetan (emaitza eta irabazlearen lana ale honetako 19. orrian dauzkazue) eta hil honetan, argazkien kontura bueltatuko gara.

Iturriak ugari ditugu gure herrian, baina argazkikoa oso inguru berezian dago. Jende ugari ibili ohi da bertan eta gazte zein helduen koadrilen topagunea izaten da.

Hona hilabete honetako galdera: Non dago argazkiko iturria?

Erantzuna daukazuenean, bidali Udal Euskara Zerbitzura posta bidez, zuen izen-abizenak, helbidea eta telefonoarekin batera. Helbidea, Panpinot kalea 14-16 da. Azken eguna apirilaren 10a izango da. Beko Errota jatetxean bi pertsonentzat afari bikain bat izango du sari asmatzaileen arteko zozketan aukeratzen dugunak.

INOXENTXI ALKAINEK 1934-1935. URTEKO ESKOLAKO ARGAZKIA IGORRI DIGU HIL HONETAN

Aurrekoan argazki ederra igorri zigun irakurle batek, eta oraingoan, Inoentxi Alkainen bitartez heldu zaigu goikoa, 1934-1935 ikasturtean berarekin batera Portuko Benta Zaharraren ondoko eskolan ikasten zutenena.

Argazkikoak hauek ditugu. Goiko lehenengo ilaran Julia Echeveste, Clara Ardaiz, Eulalia Aramendi, Carmen González, Mercedes Zubillaga, Juanita Amunarriz, Mirenchu Larrarte eta Milagros Aseguinolaza.

Bigarren ilaran, Celedonia Campandegui, Maria Dolores Iriazabal, Engracia Genua, Emilia Emazabel, Maria Luisa Alcain eta Claudia Salaberria. Hirugarren ilaran, Maru Sorondo, Severina Campandegui, Maria Dolores Campandegui, Maria Julia Olascoaga, Inocencia Alcain, María Jesus Aguinagalde eta Andrea Aguinagalde.

Azken ilarakoak, Mañoli Miranda, Maria Olascoaga, Conchita Iriazabal, Carmen Olaso, Adelaida Sorondo eta Maria Angeles Aseguinolaza ditugu. Mila esker hemendik Inoentxiri, bere argazki zahar hau guztiokin partekatzeagatik.

Zuek ere Ganbarako Kutxa edo artxibategi partikularreko irudi horiek Hondarribia aldizkarian argitaratzea nahi baduzue, bidali Udal Euskara Zerbitzura (Pampinot Kalea, 14-16) edo posta elektronikoz, info@zifcomunicacion.com helbidera.

Eta hilero bezala, gure gomendioa: bisitatu www.guregipuzkoa.net, eta Hondarribiko nahiz lurralde osoko argazki zaharrak ikusi!

Jaiotzak otsailean

5ean: MATEO Navascues Rogina, Irungo Ignacio eta Brasileko Carolinaren semea.
 5ean: ODEI Ogallar Cossio, Irungo Itxaso eta Gijongo Sararen semea.
 8an: HELENE Etxabe Marcos, Donostiako Jose Angel eta Irungo Arrateren alaba.
 13an: NORA Agirre Elosegi, Errenteriako Aitor eta Hondarribiko Miren Saioaren alaba.
 14an: MADDALEN Oronoz Plaza, Hondarribiko Ignacio eta Hondarribiko Garbiñeren alaba.
 15ean: UNAX Jauregi Fernandez, Irungo Ion Ander eta Errenteriako Susanaren semea.
 23an: TELMO Olazabal Sanchez, Hondarribiko Aritz eta Irungo Saioaren semea.
 25ean: LUIS Oria Campo, Hondarribiko Bertol eta Irungo Martaren semea.
 29an: LUKAS Santamaria Baron, Donostiako Odei eta Ormaiztegiko Leireren semea.
 29an: MALEN Perez Oronoz, Hondarribiko Javier eta Hondarribiko Oihanaren alaba.

Ezkontzak otsailean

Hil honetan ez dago ezkontzarik.

Heriotzak otsailean

1ean: VICTORIA Santamarta Ayneto, Oiartzungoa, 96 urte, Juan Ignacio Iztueta kalean.
 3an: MARIA CONCEPCIÓN Urdangarate Olazar, Zizurkilgoa, 85 urte, Bernat Etxepare kalean.
 6an: MANUEL Ezeitza Manterola, Irungoa, 81 urte, Nafarroa Behera kalean.
 7an: CONRAD Lutz, 81 urte, Mendibea Etxadian.
 8an: PEDRO TORIBIO Virto Sorondo, Hondarribikoa, 79 urte, Arkollako Endaneaberri baserrian.
 14an: EUTIVIO Mailló Roberto, Ciudad Rodrigo-koa (Salamanka), 72 urte, Mendelu kalean.
 16an: MARTIN Vila Etxeto, Arkollako Haritzondo etxean.
 16an: MIREN Ezponda Errazkin, Hondarribikoa, 78 urte, Madalen karrikan.
 17an: JOSE BENITO Matias Huebra, Sancti Spiritus-koa (Salamanka), 82 urte, Amute kalean.
 18an: ANTONIO Fernandez Olaso, Donostiakoa, 71 urte, Ama Guadalupekoa Etxadian.
 20an: JOSEFA ANTONIA Itza Aginagalde, Hondarribikoa, 81 urte, Amute kalean.
 21ean: JOAQUINA IGNACIA Esnaola Auzmendi, Ordiziakoa, 92 urte, San Pedro kalean.
 23an: IGNACIA Olazabal Ugarte, Hondarribikoa, 82 urte, Bernart Etxepare kalean.
 25ean: EDUARDO Encinas Barcenilla, Antigüedad-koa (Palentzia), 67 urte, Zubieta kalean.
 27an: CELEDONIA Kanpandegi Olaziregi, Hondarribikoa, 90 urte, Santiago kalean.
 27an: JOSEFA MELCHORA Agirre Etxeberria, Hondarribikoa, 90 urte, Amute kalean.
 29an: ANTONIA Martin Davila, Vicalvaro-koa (Madril), 92 urte, Santiago kalean.
 29an: MARIA CONCEPCIÓN Pascua Perez, Salamankakoa, 85 urte, Matxin Artzu kalean.

joski
 Lentzeria arropa
 Haurrentzat arropa
 Matxin de Artzu, 18
 Tel.: 943 64 4846 - 20280 HONDARRIBIA

endanea garden
 Landareen gazatzeak
 Astelehen eta bi egunetan: 9:00 - 14:00 // Asteartetik larunbateraino: 9:00 - 20:00
 .Larunbata, 40 - 20280 - HONDARRIBIA - 943 64 17 10 - WWW.ENDANEA.COM

Fermin Olaskoaga

Herriko bizilagunen gora-beherak otsailean

Altak Jaiotzak: 10, eta kanpotik etorriak: 51.
Bajak Hildakoak: 18, eta herritik joanak: 39.
Biztanle kopuru orokorra: 16.620 bizilagun.

Otsaileko eguraldiaren datuak

Tenperaturarik gorena: 18,6° C, hilaren 29an.
Tenperaturarik beheena: -5,4° C, hilaren 12an.
Bataz besteko tenperatura: 5,2° C.
Bataz besteko hezetasuna: % 71.
Euri-litroen kopurua: 70,5 mm.
Egunik euritsuena: hilaren 1ean 26,5 mm.
Euri indartsuenen unea: hilaren 19ko 9,50etan 22,8 mm/orduko.
Egun euritsuak: 8 egun.
Elur egunak: 3 egun.
Kazkabar egunak: 0 egun.
Ekaitz egunak: 0 egun.
Behe-lainoko egunak: 0 egun.
Ihantz egunak: 7 egun.
Zeru oskarbia: 5 egun.
Zeru lainotua: 12 egun.
Zeru estalia: 12 egun.
Eguzki kopurua: 119,9 ordu.
Bataz besteko presioa: 1027,9 milibar.
Presiorik gorena: 1037,5 milibar, hilaren 3an.
Presiorik beheena: 1012,8 milibar, hilaren 1ean.
Haizea >55 Km/ord: Egun 1.
Haizerik indartsuena: hilaren 5eko 11,35etan 68Km/orduko.

Otsaileko liburutegiko datuak

Bazkide berriak:

- 11 gizon eta 18 emakume.
- Horietatik 19 heldu, 10 haur.
- Guztira 29.

Ekarri diren liburu berriak:

- 12 euskaraz, 60 gaztelaniaz eta 2 bestelakoak.
- Guztira: 67 liburu.

Mailegatutako liburuak:

- 365 euskaraz, 2227 gaztelaniaz eta 67 bestelakoak.
- Guztira: 2659 liburu.

Gehien mailegatutako liburuak:

Haurrak:

- Euskeraz: KÓNNECKE, Ole.- Antton eta eguberrietako oparia.- Alberdania.

- Gaztelaz: THOMPSON, Pat.- Escuela de espantos.- Oceáno.

Helduak:

- Euskeraz: ARBURUA GOIENETXE, R.- Gau lana. Kontrabandoa Bidasoa Aldean.- Alberdania.

- Gaztelaniaz: NAVARRO, Julia.- Dime quién soy.- Plaza Janés.

Arrantzale kofradian otsailean saldutako arrantza kopurua

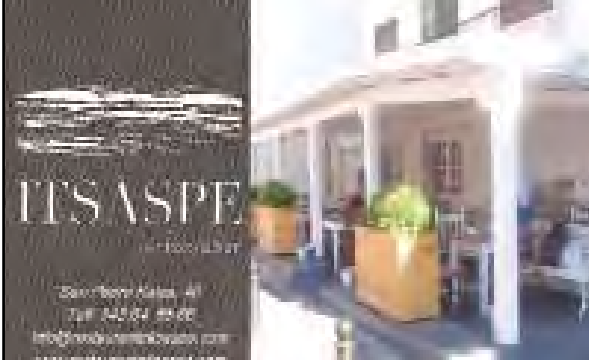
Sardina (Sardina pilchardus): 10.252,50 kilo.

Berdela (Scomber scombrus): 734.647,00 kilo.

kilker
LORAZAINTZA
Proiektuak - ureztatze-sistemak

Errazkinenea, 2 - HONDARRIBIA
Tel eta Faxe: 943 640 182

ITSASPE
Gastronomia

San Pedro de Sola, 41
Tel: 943 64 44 66
info@itsaspe.com
www.itsaspe.com

Zure ospakizunak
ahaztezinak bihur
daitezten

1.982 - 2.007

25 URTE HONDARRIBIARRREN ZERBITZURA

JAIZUBIA- Tel. 943 64 31 94 - 20280 HONDARRIBIA - www.bekoerrota.com

**Euskadiko
Kirol
Portuak**

Bermeo
Donostia-San Sebastián
Getaria
Hondarribia
Orio

BAR - RESTAURANTE

San Pedro, 33
20280 HONDARRIBIA

Tel.: 943 64 27 71
943 64 10 19

BAR
CONCHITA

Tel.: 943 11 02 01
San Pedro, 33
20280 HONDARRIBIA

Zure terrazak betiko zerbitzu onenarekin, Hondarribiko Portua auzoan, gastronomi espezialitate onekin

**SUMINISTROS
ELECTRICOS**

**OSAGAI
ELEKTRIKOAK**

Salvador Etxeandia Kalea, 6 beheka Tel: 943 62 52 49 Fax: 943 53 73 48 20304 IRUN

MEDIO AMBIENTE, S.A.

Herri garbi batengatik lan egiten, ingurumenarekin elkarlanean

Zubiondo Poligonoa, 5A partzela. 20120 HERNANI. Tel. 943336901